SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1946

av Arwin Sohrabi (S)

Öresundspendlares möjlighet till politiskt engagemang

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för gränspendlare som har politiska förtroendeuppdrag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Öresundsregionen bygger på möjligheten att bo och arbeta på varsin sida av sundet. Många svenska medborgare bor i Sverige men arbetar heltid i Danmark och omfattas därför av det danska socialförsäkringssystemet.

Ett problem uppstår när dessa personer vill engagera sig politiskt i Sverige, exempelvis genom ett kommunalt eller regionalt förtroendeuppdrag. Enligt EU:s regler om samordning av socialförsäkringssystemen kan arbete i flera medlemsländer påverka vilket lands socialförsäkring personen ska omfattas av. Även ett mindre arvoderat politiskt uppdrag i Sverige kan därför få konsekvenser för den enskildes socialförsäkring. För den som arbetar heltid i Danmark kan detta innebära att ett politiskt uppdrag i Sverige leder till att personen i stället omfattas av svensk socialförsäkring. Det kan få betydande ekonomiska och administrativa konsekvenser, både för individen och den danska arbetsgivaren. Det är orimligt att människor ska behöva välja mellan sin anställning i Danmark och möjligheten att engagera sig demokratiskt i sitt eget hemland.

Den svensk-danska Öresundsöverenskommelsen, som trädde i kraft den 1 maj 2024, innehåller redan en möjlighet till undantag för personer som arbetar i ett land och samtidigt har arvoderade förtroendeuppdrag i det andra. Möjligheten finns alltså, men den enskilde behöver fortfarande genomgå en ansökningsprocess där både danska och svenska myndigheter behöver medverka.

Sverige bör säkerställa att denna undantagsmöjlighet tillämpas konsekvent och generöst. Försäkringskassan bör som huvudregel alltid medge undantag när det gäller arvoderade politiska förtroendeuppdrag i Sverige för personer vars huvudsakliga anställning finns i Danmark och som i övrigt uppfyller villkoren för undantaget.

Människor som bor i Sverige och arbetar i Danmark ska ha samma praktiska möjligheter att delta i det svenska demokratiska samhället som andra svenska medborgare. Det ska inte vara socialförsäkringsreglerna som hindrar en Öresundspendlare från att bli kommunpolitiker, regionpolitiker eller ta andra politiska förtroendeuppdrag. Försäkringskassan bör alltså som huvudregel tillämpa den befintliga undantagsmöjligheten så att politiskt engagemang i Sverige inte leder till att Öresundspendlare förlorar sin socialförsäkring i Danmark. Det ska vara möjligt att arbeta i Danmark och samtidigt fullt ut delta i Sveriges demokratiska liv.

Arwin Sohrabi (S)